

O tłumaczeniu prawniczym z języka polskiego na język angielski z punktu widzenia rodzimego użytkownika języka angielskiego

Jon Tappenden

Notatki z warsztatów TEPIS 15.10.2011

Poniżej przedstawiam parę uwag wynikających z mojego doświadczenia w pracy tłumacza będącego native speakerem języka angielskiego.

W celu przeciwdziałania wpływowi języka ojczystego na sformułowania używane w drugim języku (tzw. „interference”) można, budując zdania, zastąpić *noun chains* (ciągi rzeczowników) strukturami z czasownikami, szczególnie w trybie biernym („avoidance of noun chains”).

Treść poniższych punktów harmonogramu realizacji inwestycji (*investment step plan*) można przetłumaczyć za pomocą tzw. noun chains, ale w tym przypadku można osiągnąć lepsze brzmienie pisząc używając czasowników. Trzeba pamiętać, że tutaj nie ma mowy o *błędach*, chodzi o sposoby, w jaki stwarza się bardziej naturalny styl w języku angielskim (*Real English*).

Przykłady :

1. Wykonanie Zamiennej Projektu Budowlanego dla Najemcy - do 7,5 miesiąca od podpisania Umowy

[The Transferable Construction Plans for the Lessee are produced for the Lessee – by up to 7.5 months from the moment the Agreement is signed]

Zaleca się stosowanie takiego rozwiązania, chyba że angielskie sformułowanie w trybie biernym, postawione na końcu sformułowania (tu: „are produced”) znajduje się za daleko za „głównym” sformułowaniem. Stosowanie takiego rozwiązania może powodować problemy także w przypadku definicji w umowach, których nie wolno zmieniać w ten sposób ze względu na cele transakcji; o tym więcej poniżej.

2. Złożenie wniosku o Zamienną Pozwolenie na Budowę dla Najemcy - do 8,5 miesiąca od podpisania Umowy

[The application for.....is filed]

3. Uzyskanie ostatecznej decyzji o Zamiennym Pozwoleniu na Budowę dla Najemcy - do 11 miesięcy od podpisania Umowy

[The decision.....is obtained]

4. Rozpoczęcie budowy Galerii - do 7 miesięcy od podpisania Umowy – tę datę szczególnie musi potwierdzić Developer, w harmonogramie mamy, że do 3 miesięcy od PnB na Galerię (a wniosek o PnB Galerii jest już złożony)

[Construction.....commences]

5. Wydanie Lokalu dla Najemcy – do 28.08.2013r. (6 miesięcy przed otwarciem)
[tu: 6 months before the shopping centre is opened]
6. Uzyskanie ostatecznego pozwolenia na użytkowanie – do 28.02.2014r.

Data Otwarcia Galerii i Lokalu Najemcy – 28.02.2014r. (data z umowy)

Difficult words – polskie słowa które trudno wyrazić w języku angielskim

posiadanie / hold / not possess – to have, to hold, not *ownership title* – unikam wyrazu “possess” ponieważ wyraz ten ma szerokie i co za tym idzie mało precyzyjne znaczenie w języku angielskim, przy tym jest często używany przez prawników w języku polskim.

merytoryczne – w języku polskim na przykład mówimy o *odrzuconiu z powodów formalnych / merytorycznych*

most common translation: *content-related, related to the subject matter* dla native speakera to sformułowanie jest zbyt abstrakcyjne i nieprecyzyjne –

the court did not reject the pleading for formal reasons, but for reasons relating to the facts of the case / based on the merits of the case

uzasadnienie common translation: *justification* też abstrakcyjne, ponieważ nie mówimy o pobudkach moralnych; ponadto chcemy przekazać, że *uzasadnienie* sąd wydaje na piśmie, skąd moja propozycja: *statement of reasons*. Widziałem też *substantiation* ale uważam, że *statement of reasons* najbardziej pasuje.

podmiotowo / przedmiotowo – ze słownika: subjective and objective. Dla rodzimego użytkownika języka angielskiego te słowa nie są bardzo zrozumiałe; Kiedy te słowa pojawiają się w polskim tekście, zaczynam od tego, że *podmiot* tłumaczmy jako “entity” – (i w zależności od przypadku – „party”) więc jeżeli jednostka posiada *podmiotowość* – wówczas w języku angielskim można mówić o *status of an entity*.

Przykłady:

Podmiotowość prawna to przyznana przepisami możliwość bycia stroną w stosunkach cywilnoprawnych. Z reguły podmiotowość prawna jest cechą osób fizycznych, jednak przepisy przyznają ją także niektórym jednostkom organizacyjnym, np. Skarbowi Państwa. Nieodłącznymi elementami podmiotowości prawnej jest zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych.

bycia stroną w stosunkach cywilnoprawnych: having the status of a party....

What therefore is *przedmiotowość* ?

W prawie mówi się o *prawie podmiotowym i przedmiotowym* – tutaj słowo „*objective*” bywa przydatne ponieważ mamy do czynienia z powszechnie uznanymi za słuszne koncepcjami. Słowo *podmiotowość* odnosi się, przechodząc na język angielski: *to our status under the law, and, one could also say – a person’s entitlement [or status]*.

Definitions in contracts

Mamy za zadanie na przykład tłumaczenie definicji *Umowy Sprzedaży Nieruchomości* w tej Umowie. Słusznie piszemy *Real Estate Sale Agreement* z dużych liter zgodnie z polską definicją. W treści Umowy znajduje się takie sformułowanie:

Niniejsza Umowa Sprzedaży Nieruchomości znajdującej się w obszarze...

czyli po angielsku

This Real Estate Sale Agreement located in zone.... (czyli zgodnie z definicją) albo

The Agreement for Sale of Real Estate located in zone (niezgodnie z definicją)

Tłumaczymy kolejną umowę która stanowi część dokumentacji transakcji i definicja *Real Estate Sale Agreement* została już ustalona i nie możemy jej pisać inaczej. W takiej sytuacji stosujemy takie rozwiązanie:

The Real Estate Sale Agreement concerning the Real Estate located in zone....

Which

....zapis, który stanowi, że [.....] w ust. [...] umowy, który..... gdzie nie możemy pisać *in the agreement which*

trudno znaleźć na to zgrabne tłumaczenie:

the clause which states that [.....] in the agreement, which clause....

the clause which states that [.....] in the agreement and which....

the clause in the agreement stating/which states that.... nie dopuszczalne z tego samego powodu.

Singular and plural

ustalenie – determining something

ustalenia the findings – the report found that....

uzgodnienie agreeing upon something – minister uzgodni z / the minister shall agree sth with the minister / hold consultations with the minister to....

uzgodnienia – the arrangements made / what was agreed upon

Word order / subordinate clauses

Nie można uważać za porównywalne opłat za przejazd 1 kilometra autostrady w odniesieniu do autostrad budowanych w oparciu o zupełnie różne modele finansowe, przy różnym zakresie prac budowlanych prowadzonych w zupełnie odmiennych warunkach faktycznych.

One cannot treat as being comparable tolls for one kilometre of motorway with reference to motorways built on the basis of completely different financial models...

Powyższe zdanie w języku angielskim jest trudne do rozszyfrowania dla native speaker.

Podzielamy to zdanie na: zdania składowe, podmiot, i zdania podrzędne:

Nie można uważać za porównywalne ////

opłat za przejazd 1 kilometra autostrady ////

w odniesieniu do autostrad budowanych ////

w oparciu o zupełnie różne modele finansowe ////

przy różnym zakresie prac budowlanych prowadzonych ////

w zupełnie odmiennych warunkach faktycznych.

Zgodnie z zasadami składni jez. angielskiego zaczynamy od podmiotu:

Tolls for use of 1 kilometre of motorway, in reference to motorways constructed based on varying financial models.... ale znowu mamy fragmenty zdania postawione w zlej kolejności –

A jeżeli postawimy subject / podmiot w połowie zdania, a zdania podrzędne na początku ?

With respect to motorways constructed on the basis of completely different financial models,

//// when the scope of the construction work performed is different,

//// and the construction work is performed in entirely different circumstances,

//// tolls charged for 1 kilometre of motorway cannot be deemed to be comparable.

With respect to motorways constructed on the basis of completely different financial models, when the scope of the construction work performed is different, and the construction work is performed in entirely different circumstances, tolls charged for 1 kilometre of motorway cannot be deemed to be comparable.

When we are dealing with motorways constructed on the basis of completely different financial models, when the scope of the construction work performed is different, and the construction work is performed in entirely different circumstances, tolls charged for 1 kilometre of motorway cannot be deemed to be comparable.

Or the subject at the beginning to place greater emphasis on the subject:

Tolls charged for 1 kilometre of motorway cannot be deemed to be comparable when we are dealing with motorways constructed on the basis of completely different financial models, the scope of the construction work performed is different, and the construction work is performed in entirely different circumstances

Happy translating

Jon Tappenden

Warszawa 11.11.2011 r